

Nr 261.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till överståthållarämbetet; given Stockholms slott den 21 mars 1930.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Sven Lübeck.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 mars 1930.

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, LUNDVIK, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, LINDSKOG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Departementschefen, statsrådet Lübeck anför:

Sedan Kungl. Maj:t till 1929 års riksdag avlåtit proposition, nr 56, innefattande ett på betänkande av landsstatslönesakkunniga grundat förslag till viss omorganisation av överståthållarämbetet m. m., anmälde riksdagen i skrivelse den 1 juni 1929, nr 253, att riksdagen avslagit berörda proposition samt upptagit det ordinarie förslagsanslaget till överståthållarämbetet med oförändrat belopp, 137,422 kronor. Såsom motiv för sin ståndpunkt till berörda spörsmål anförde riksdagen bland annat att, även om överståthållarämbetet i

sitt nuvarande skick förefölle överorganiserat, enbart denna omständighet ej syntes få utgöra anledning till att en genomgripande omorganisation av ämbetsverket nu vidtoges, utan syntes åtgärder för undanröjande av nämnda olägenhet, i den mån så kunde ske, böra genomföras av Kungl. Maj:t.

Den 20 juni 1929 lämnade Kungl. Maj:t överståthållarämbetet meddelande om vad riksdagen sålunda och i övrigt i sin skrivelse anmält. För vinnande av ökad utredning i det i riksdagens skrivelse berörda, sist omnämnda hänseendet uppdrog Kungl. Maj:t i samband därmed åt överståthållarämbetet att verkställa undersökning huruvida, utan sådana mera genomgripande förändringar av ämbetets nuvarande organisation, som krävde riksdagens medverkan eller överenskommelse med Stockholms stad, åtgärder kunde utan olägenhet vidtagas, varigenom såsom följd av ökad koncentration i handläggningen av likartade ärenden eller annorledes minskning av statsverkets kostnader för ämbetets verksamhet kunde vinnas, ävensom att till Kungl. Maj:t inkomma med redogörelse för resultaten av den verkställda undersökningen.

I skrivelse den 10 december 1929 anmälde *överståthållarämbetet*, att den av Kungl. Maj:t sålunda anbefallda undersökningen verkställdes av ämbetet. Därvid hade ämbetet visserligen trots sig finna, att vissa förenklingar i ämbetets arbetssätt möjligen kunde genomföras, men att däriigenom — på grund av samtidigt ökad arbetsbörda — någon minskning av statsverkets kostnader näppeligen torde ernås. Den enda utväg, som kunde stå till buds för vinnande av sådant syfte, syntes vara ett genomförande helt eller delvis av vad 1924 års landsstatslönesakkunniga föreslagit angående indragning av andre stadsfogdens expedition och överflyttande av honom tillkommande arbetsuppgifter å polisens ordonnansavdelning samt nuvarande förste stadsfogden. En dylik åtgärd syntes dock i viss utsträckning erfordra medverkan av Stockholms stad, och — i anslutning till från socialdepartementet uttalade önskemål — hade ämbetet förty ansett sig, före avlåtandet av slutlig redogörelse angående möjliga åtgärder i av Kungl. Maj:t anbefallt syfte, böra inhämta yttrande från Stockholms stadsfullmäktige. Så snart begärt yttrande från stadsfullmäktige inkommit, ämnade ämbetet skyndsamt till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag i ämnet, vartill anledning kunde uppkomma.

Vid anmälan den 3 januari 1930 till årets statsverksproposition av frågan om anslag till överståthållarämbetet (femte huvudtiteln, punkt 88) anförde jag under hänvisning till vad i ärendet förekommit, att ämbetet i berörda skrivelse antytt en utväg, enligt vilken ej blott vissa förenklingar i organisationen skulle vinnas utan även någon reducering av statsverkets kostnader för ämbetsverket ernås. Uppslagets realiserande skulle emellertid påkalla medverkan av Stockholms stadsfullmäktige, vilka ännu icke fattat ståndpunkt i ämnet. Förvarande utredning angående ändringar i ämbetets organisation m. m. befunde sig, yttrade jag vidare, alltså icke i det skick, att densamma kunde tjäna till underlag för en framställning till riksdagen redan i samband med riksstatsförslaget framläggande. I den mån sådan framställning kunde komma att krävas, vore det emellertid min avsikt att senare under riksdagen framlägga förslag

därom. Anslaget till överståthållarämbetet borde alltså för det dåvarande endast preliminärt beräknas. Då möjligheten till besparing vore oviss, syntes därvid på dåvarande stadium anslaget böra upptagas till oförändrat belopp.

I anslutning till det sålunda anförda hemställde jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att, i avvaktan på den proposition, som kunde komma att avlätas i ämnet, i riksstaten beräkna det ordinarie förslagsanslaget till överståthållarämbetet till oförändrat belopp av 137,422 kronor. Denna hemställan bifölls av Kungl. Maj:t.

Sedan överståthållarämbetet i en den 19 mars 1930 inkommen skrivelse framlagt förslag i ämnet, anhåller jag att nu få ånyo till prövning anmäla förevarande anslagsfråga.

Överståthållarämbetets föreliggande förslag går i huvudsak ut på *dels* en indragning av andre stadsfogdens expedition genom överflyttning av till expeditionen hörande ärenden delvis till förste stadsfogdens expedition och delvis till ämbetets avdelning för polisärenden, *dels ock* omläggning av handläggningen inom polisens centralavdelning i Stockholm av vissa ärenden rörande motorfordon, vilken omläggning innebär, att den med dylika ärenden för närvarande sysselsatta polispersonalen skulle i stor utsträckning ersättas med kvinnlig arbetskraft. Därjämte avser förslaget genomförande av ändrad arbetsfördelning inom överståthållarämbetets kansli och dess avdelning för polisärenden för vinnande av ett bättre utnyttjande av inom ämbetsverket tillgängliga arbetskrafter. Genom indragningen av andre stadsfogdeexpeditionen skulle ernås viss kostnadsminskning för Stockholms stad. I samband med förslaget rörande omändring av den s. k. motorfordonsexpeditionen föreslår överståthållarämbetet, att kostnaden för denna expedition, vilken kostnad för närvarande bestrides av staden, skulle överflyttas på statsverket. Efter omorganisationen beräknas denna kostnad, oavsett lönetillägg, utgöra 34,320 kronor årligen. Överståthållarämbetet ifrågasätter att, därest staten åtager sig denna kostnad och indragningen av andre stadsfogdeexpeditionen kommer till stånd, ett sedan gammalt av ifrågavarande anslag till staden utgående bidrag till exekutionsbetjäningen å 12,200 kronor skulle kunna upphöra. Nettokostnaden för staten för genomförande av överståthållarämbetets förslag i dess helhet skulle alltså uppgå till 22,120 kronor. Skulle förslaget om bestridande av statsmedel av kostnaderna för motorfordonsexpeditionen icke för närvarande föranleda någon åtgärd, hemställer överståthållarämbetet, att berörda anslag till exekutionsbetjäningen måtte fortfarande få utgå, även om Stockholms stad skulle besluta indragande av andre stadsfogdeexpeditionen.

I framställning till Stockholms stadsfullmäktige har överståthållarämbetet hemställt om sådana åtgärder från stadens sida, som erfordras för genomförande av överståthållarämbetets förslag. Till denna framställning har stadsfullmäktige ännu icke tagit ståndpunkt, men de stadens nämnder, som hörts däröver, hava i princip anslutit sig till densamma.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att motivet till den av Kungl. Maj:t anbefallda utredningen var en önskan att utröna möjligheten av att — i av-

bidan på överståthållarämbetets definitiva omorganisation — genom mera partiella åtgärder få till stånd en minskning av statens utgifter för ifrågavarande ämbetsverk. Genom ett bifall till förevarande förslag skulle emellertid en sådan kostnadsminskning uppenbarligen icke vinnas, i det att förslaget om indragning av andre stadsfogdeexpeditionen och upphörande av statsanslaget till exekutionsbetjäningen sammanknutits med överförande å statsverket av de väsentligt större kostnaderna för motorfordonsexpeditionen. Vid sådant förhållande anser jag anledning saknas att nu till separat behandling upptaga de frågor rörande överståthållarämbetets organisation, vilka förslaget behandlar och vilka för sin lösning kräva riksdagens medverkan. Därmed har jag tydligen icke tagit ståndpunkt till frågan huruvida efter ett eventuellt beslut från stadens sida att indraga andre stadsfogdeexpeditionen nyssnämnda anslag till exekutionsbetjäningen fortfarande bör utgå.

Vad beträffar spörsmålet om ett bättre utnyttjande av ämbetsverkets arbetskrafter, torde de eftersträfvade fördelarna i sådant hänseende kunna uppnås genom åtgärder i administrativ väg antingen genom jämkningar i överståthållarämbetets instruktion eller genom av ämbetet självt utfärdade föreskrifter.

Då jag sålunda nu icke ifrågasätter någon ändring i överståthållarämbetets organisation, anser jag anslaget till nämnda ämbetsverk böra upptagas till oförändrat belopp.

På grund härav får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till överståthållarämbetet med oförändrat belopp kronor 137,422.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall och förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Conr. Falkenberg.